၂။ အခြားသော အရင်းအမြစ်နှင့် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အကန့်အသတ်

ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေလိုပဲ၊ အခြားအရေးကြီးတဲ့ အရင်းအမြစ်တွေ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါတွေကတော့ လူ (ဝန်ထမ်း) အင်အား၊ စက်ပစ္စည်း၊ ယာဥ်ယန္တရား၊ နေရာ၊ အခြေခံအဆောက်အဦစတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေမှာ ဒါတွေဟာလည်း အကန့်အသတ်နဲ့သာ ရှိနိုင်တာဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ၊ စည်ပင်အဖွဲ့အားလုံးနီးပါးမှာ တရားဝင် သတ်မှတ်ခွင့်ပြုထားတဲ့ ဝန်ထမ်းအင်အားအရေအတွက်အတိုင်း မရှိကြပါဘူး၊ မခန့်နိုင်ပါဘူး၊၊ တကယ်ခန့်အပ် အင်အားက ခွင့်ပြုအင်အားထက် အများကြီး လျော့နည်းနေပါတယ်။ အဓိကအကြောင်းရင်းကတော့ ဝန်ထမ်းလစာအတွက် ငွေကြေးကုန်ကျမှုကို လျော့ချင်တာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့လိုပဲ အခြားသော စက်ပစ္စည်း၊ ယာဥ်ယန္တရားစတဲ့ အရင်းအမြစ်တွေလည်း အကန့်အသတ်နဲ့သာ ရှိနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ထပ်အရေးကြီးတဲ့ စည်ပင်အဖွဲ့တွေ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ စိန်ခေါ်ချက်တစ်ခုကတော့ ဥပဒေကြောင်းအရ အကန့်အသတ်နဲ့ အဟန့်အတားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးသိတဲ့အတိုင်းပဲ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အစိုးရ (၂) ဆင့်၊ လွှတ်တော် (၂) ဆင့် တည်ရှိပါတယ်။ အစိုးရလို ပြောရရင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ (နေပြည်တော်ရုံးစိုက်) နဲ့ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရတို့ဖြစ်ပါတယ်။ လွှတ်တော်အနေနဲ့လည်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (ပြည်သူလွှတ်တော်နဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကို ပေါင်းစုခေါ် ဝေါ်ခြင်း) တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်လွှတ်တော်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အုပ်ချုပ်ခွင့်အာဏာနဲ့ ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာတို့ကို ဒီ(၂) အစိုးရနဲ့ လွှတ်တော်တို့အကြား ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထား ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နဲ့ တိုင်း/ပြည်နယ်လွှတ်တော်တစ်ခုခုက ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ဥပဒေများအကြား အငြင်းပွားစရာ၊ ဝိဝါဒဖြစ်စရာကြုံလာရင်တော့ ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ဥပဒေကသာလျှင် အတည်၊ အမှန်ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ယူရမယ်လို့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေတွေဟာ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်အဆင့်လွှတ်တော်တွေက ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ဥပဒေတွေဖြစ်တာကြောင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဥပဒေတွေနဲ့ အခြေအတင်ပြောစရာတွေ ရှိလာရင် အခက်အခဲကြုံရတတ်ပါတယ်။